

Wachowski, Witold

Żadnej ciszy, żadnego dźwięku

Avant 2/1, 217-218

2011

Artykuł został opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach
dozwolonego użytku.

Żadnej ciszy, żadnego dźwięku

Witold Wachowski

Pojechała do Indii w poszukiwaniu swojej prawdziwej jaźni, lecz wróciła jedynie z parą sandałów (Lakoff i Johnson 1999: 284)¹. Inaczej mówiąc: daremne są konwencje docierania do istoty, esencji, prawdziwej natury czegokolwiek. Perspektywa taka bliska jest zen: szczególnemu ekstraktowi buddyzmu, gdzie (problematyczna) rzeczywistość zostaje z żelazną konsekwencją sprowadzona nieomal do nicości (Suzuki 1979; Scott i Doubleday 1995; Kozyra 2004). Zen bliski jest również perspektywie naszego muzycznego gościa, Mateusza Waleriana.

I takie też było pierwotne założenie naszej rozmowy: ascetyczny minimalizm. Jej tytuł mógłby wówczas brzmieć: *Ani słowa o muzyce*. Miało być o sandałach, w których dopiero można wyruszyć w kierunku prawdy muzycznej – czyli po prostu muzykując i słuchając. Pytania powinny wtedy sprowadzać się do technicznego aspektu muzyki oraz ucieleśnienia i usytuowania jej wykonawstwa, a także warsztatowych podstaw improwizacji. Zamierzony efekt miał być taki: przejrzysta atmosfera, żadnego epatowania uduchowieniem czy symbolami, aż chrzęści od artefaktów, suchych opisów, fizycznych cech opisywanych zjawisk. I dopiero w tym wyjałowionym krajobrazie-warsztacie, w kontakcie z czytelnikami miało ewentualnie dojść do zaiskrzenia.

Nie udało się? Odpowiedziałbym: udało się co innego. W naszym kamiennym ogrodzie zen samo zaiskrzyło; pojawiły się koty, mistrzowie budo, astronauty; obok artefaktów zagrały reminiscencje i emocje. Istotną rolę odegrała bezkompromisowość mojego rozmówcy oraz jego erudycja – między innymi przez to filozoficzno-naukowe nadbudowy do tego wywiadu raczej raziłyby. *Zadajmy sobie pytanie, jak wiele pokoleń profesorów wykształcili poprzez swoją twórczość ludzie, o których mówisz* [muzy-

¹ Przekład własny; oryg.: *She went to India to look for her true self, but all she came back with was a pair of sandals.*

cy – przyp. red] (Mateusz Walerian 2011) – w taki sposób Mateusz Walerian komentuje kwestię edukacji muzyków, znamienne wykraczając poza wyobrażenia akademickie, a zapewne również potoczne.

* * *

Mateusz Walerian: urodzony w Polsce instrumentalista jazzowy i kompozytor. Gra na saksofonie altowym oraz instrumentach dętych drewnianych (klarnet basowy, klarnet Bb, flet). Studiuje muzykę, filozofię Wschodu, kulturę Japonii. Jego muzyka jest silnie osadzona w stylistyce mainstreamu jazzu nowoczesnego (hard free bop) oraz muzyki improwizowanej z ukłonem w stronę awangardowej muzyki atonalnej. Znamienny rys na jego twórczości odcisnęły japońska oraz indyjska muzyka klasyczna, klasyka jazzowa, muzyka współczesna. W licznych projektach współpracuje z muzykami reprezentującymi różnorodne style muzyczne: jazz, muzykę klasyczną, współczesną, awangardową muzykę improwizowaną, czy muzykę elektroniczną. Jest autorem takich projektów jak: Mateusz Walerian Trio, Sainthunter, Trio Lotus, Flower Sermon Trio, Zen, Blackadmin, czy Demiurge Droppin'Acid. W realizowanych projektach łączy klasyczną muzykę kameralną, klasykę jazzową i harmonię orientu z nowoczesnym brzmieniem muzyki improwizowanej. Dyrektor artystyczny serii koncertowej OKUDEN MUSIC: sound_to_the_deepest.

Bibliografia:

Kozyra, A. 2004. *Filozofia zen*. Warszawa: Wydawnictwo Naukowe PWN.

Lakoff, G. i Johnson, M. 1999. *Philosophy in the flesh: the embodied mind and its challenge to Western thought*. New York: Basic Books.

Mateusz Walerian. 2011. Kogo nie biorą do lotów kosmicznych. Wywiad. *Avant*, wol. II, 1/2011.

Scott, D. i Doubleday, T. 1995. *Zen*. Przeł. G. Draheim i J. Jastrzębska-Okoń. Poznań: Wydawnictwo Zysk i S-ka.

Suzuki, D.T. 1979. *Wprowadzenie do buddyzmu zen*. Przeł. M. i A. Grabowscy. Warszawa: Czytelnik.

Strony internetowe:

www.mateuszwalerian.com

www.okudenmusic.com